

Силабус
навчальної дисципліни
Методологія наукового дослідження
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Психологія
Спеціальність: 053 Психологія
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти: другий

Викладач	Любов СПІВАК
Посилання на сайт	bdpu.org.ua http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psihologiya/
Контактний тел.	
Е-mail викладача:	liubovsk23@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
Денна	3/90	-	-	-	залік
Заочна		2	6	82	

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: методологія, метод, психологія, наукове дослідження, кваліфікаційна робота магістра.

Мета та предмет курсу:

Мета викладання навчальної дисципліни «Методологія наукового дослідження»: забезпечення теоретико-методологічної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти щодо наукових психологічних досліджень із психології.

Предметом методології наукових досліджень є: методологія, планування і проведення наукових психологічних досліджень.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1.	Загальні	ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї.	ПРН 3. Вміти гнучко, креативно, нестандартно мислити, продукувати нові ідеї та підходи до розв'язання професійних завдань.
2.	Спеціальні (фахові)	СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК 2. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.	ПРН 7. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності. ПРН 8. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних і надійних методів; узагальнювати емпіричні дані та формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Зміст курсу

Змістовий модуль 1. Методологічні засади наукових психологічних досліджень.

Тема 1. Теоретико-методологічні основи наукового дослідження в психології. Загальна характеристика досліджень у психологічній науці. Класифікація наукових досліджень у психології. Основні теоретико-методологічні проблеми сучасної психологічної науки.

Тема 2. Методологія і методи наукового психологічного дослідження. Теоретичний та емпіричний рівні наукового дослідження. Поняття про методологію і метод. Зіставлення об'єкта, предмета і методу дослідження. Класифікація і характеристика методів наукового психологічного дослідження.

Тема 3. Основні методологічні принципи дослідження в психологічній науці. Основні методологічні принципи наукових психологічних досліджень. Етичні принципи проведення наукових психологічних досліджень. Академічна доброчесність у наукових психологічних дослідженнях.

Змістовий модуль 2. Структура дослідження в психологічній науці.

Тема 4. Теоретичний етап наукового психологічного дослідження. Загальна структура наукового психологічного дослідження. Вибір теми наукового психологічного дослідження. Актуальність теми дослідження. Об'єкт, предмет, мета, завдання і припущення дослідження. Планування, методи і висновки теоретичного дослідження в психології.

Тема 5. Експериментальний етап наукового психологічного дослідження. Планування, організація і проведення експериментального етапу психологічного дослідження. Методи експериментального дослідження в психології. Вибір та її репрезентативність. Перевірка припущення. Висновки.

Тема 6. Опрацювання і оформлення результатів наукового психологічного дослідження. Науковий стиль. Логічна послідовність подання результатів наукового психологічного дослідження. Презентація текстового матеріалу, рисунків, таблиць. Оформлення цитат, списку використаних джерел, додатків.

Методи навчання: словесні (лекція, бесіда); наочні (презентації); практичні: (дослідження, психологічні ситуації); методи стимулювання навчання (навчальна дискусія, ситуація пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (усний і письмовий контроль).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань і самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається в Moodle.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для здобувачів вищої освіти БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ. Очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її

незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до здобувача вищої освіти можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із викладачем. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання всіх видів письмових робіт цього курсу.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (комп'ютер, ноутбук, смартфон); *програмне* (Zoom, Power Point, Moodle, репозитарій); *наочність* (презентації).

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного і підсумкового контролю та максимально складає 100 балів.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активність здобувачів вищої освіти на занятті, відповіді на питання, обговорення дискусійних і додаткових питань, виконання практичних завдань і самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку.

Максимальна оцінка навчальних досягнень здобувача вищої освіти

1. Максимальна сума балів поточного контролю для здобувачів вищої освіти: поточний контроль (максимально 15 балів) і самостійна робота (максимально 35 балів)) – 50 балів.
2. Максимальна сума балів підсумкового залікового контролю (тестування (максимально 25 балів) та індивідуальне практичне завдання (максимально 25 балів)) – 50 балів.
3. Максимальна сума балів за навчальну дисципліну (підсумкове оцінювання) – 100 балів.

Таблиця 1. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю (залік)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
46-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
41-45	добре		B (дуже добре)
36-40			C (добре)
31-35	задовільно		D (задовільно)
25-30			E (достатньо)
13-24	незадовільно	не зараховано	FХ (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-12	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час поточного контролю та підсумкового контролю (заліку) (50+50=100) та обчислюється за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 2. Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за 100-бальною шкалою	Шкала оцінювання ЄКТС		Критерії оцінювання	Національна шкала оцінювання	
	Оцінка за шкалою ЄКТС	Значення оцінки за шкалою ЄКТС		Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати	відмінно	зараховано

			знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, може використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді.		
78-89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці творчо розв'язує вправи і завдання у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
65-77	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; вміє контролювати власну діяльність; виправляти помилки, добирати аргументи для підтвердження своїх думок.		
58-64	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати	задовільно	

			навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
50-57	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, фрагментів.	незадовільно	

Таблиця 3. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (дуже добре)
65-77			C (добре)
58-64	задовільно		D (задовільно)

50-57			Е (достатньо)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Методика та організація наукових досліджень із психології : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2008. 360 с.
2. Григоруk П. М., Хрущ Н. А. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Вид-й дім «Кондор», 2017. 206 с.
3. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології: навч. посіб. Київ : Талком, 2017. 245 с.
4. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Львів : Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.
5. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Рівне : Вид-во НУВГП, 2016. 151 с.

Допоміжні

1. Вазинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Дейниченко Г. В., Постнов Г. М. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Харків : Вид-во ХДУХТ, 2014. 115 с.
3. Кислий В. М. Організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2011. 224 с.
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид. випр. та доп. Київ : ЦУЛ, 2011. 144 с.
5. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014. 620 с.
6. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.
7. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / В. М. Михайлова та ін. Харків : Вид-во ХДУХТ, 2014. 220 с.
8. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Вінниця : Вид-во ВНТУ, 2014. 180 с.
9. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень. Київ : Знання, 2007. 270 с.
10. Рассоха І. М. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Харків : Вид-во ХНАМГ, 2011. 76 с.
11. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. Київ : Знання, 2007. 317 с.
12. Чмиленко Ф. О., Жук Л. П. Методологія та організація наукових досліджень : посіб. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2014. 48 с.